

Vega Integrity

Nettovergrep indikatorer

Januar 2021

Seksuell utnyttelse av barn for produksjon og salg av overgrepsmateriale på internett representerer en stor trussel. Covid19-pandemien har bidratt til å øke trusselen blant annet grunnet reiserestriksjoner og økt tilgjengelighet av streaming-plattformer. Reiserestriksjoner har gjort det vanskeligere for gjerningspersonene å reise, og dette har ført til at de i enda større grad benytter internett og teknologi som gir muligheter for å kommunisere seg i mellom, og begå overgrep. Det er stor etterspørsel etter overgrepsmateriale, og det har livslange ødeleggende konsekvenser for barna som utsettes for det. Følgelig representerer det en stor trussel for barns trygghet og fremtid over hele verden, og rapporteringspliktige kan her ta en viktig rolle i kampen mot en av verdens mest forferdelige forbrytelser.

Dette dokumentet gir veiledning til rapporteringspliktige i forebygging og avdekking av overgrep og seksuell utnyttelse av barn. Indikatorene som fremkommer i veiledningen kan benyttes til å innrette rutiner og transaksjonsovervåkning i rapporteringspliktige foretak. Indikatorene representerer potensiell mistenkelig aktivitet, og er ikke uttømmende. Som for andre indikatorlister, må indikatorene ses i sammenheng med øvrig kundekjennskap. Tilstedeværelse av én indikator betyr ikke nødvendigvis at man har å gjøre med et mistenkelig forhold. Tilstedeværelsen av flere indikatorer hvor kunden ikke er i stand til å dokumentere en legitim og naturlig forklaring vil imidlertid konstituere et mistenkelig forhold. Indikatorene er en kompilasjon av erfaringer fra FIUer over hele verden.

Indikatorer på kjøp av overgrep og overgrepsmateriale

- En mannlig kunde som hyppig gjennomfører mindre transaksjoner til den samme personen, eller flere personer i et eller flere land som er kjent for å ha utbredelse av seksuell utnyttelse av barn (for eksempel Filippinene eller Kambodsja).
Den enkelte transaksjon er ofte på små beløp – på alt fra 50 til 1000 kroner. Transaksjonene gjennomføres ofte innenfor et kort tidsrom.
Det foreligger ikke indikasjoner på familiære eller andre legitime tilknytninger til land eller mottaker.
- En mannlig kunde (ofte over 40 år) som gjennomfører mindre transaksjoner til en person i et land som er kjent for å ha høy utredelse av seksuell utnyttelse av barn, der transaksjonene stadig gjennomføres til uvanlige tider på døgnet, gjerne på natt eller tidlig morgen
- Kjøp av tjenester hos tilbydere av krypteringsverktøy, VPN-tjenester, software for å slette spor eller generelt verktøy og tjenester som skal sikre anonymitet
- Betalinger til tilbydere av online-plattformer for fildeling – og lagring
- Betalinger til P2P-plattformer
- En mannlig kunde som gjentatte ganger gjennomfører mindre transaksjoner til betalingsforetak. Transaksjonsmønsteret ser gjerne ut som skissert ovenfor: transaksjonene er på små beløp, de gjennomføres ofte innenfor et kort tidsrom og gjerne til uvanlige tider.
- Betalinger til plattformer for webcam/live-streaming
- Betalinger til datingplattformer, særlig asiatiske plattformer og nettsider som tilbyr voksenunderholdning
- Transaksjoner knyttet til flere kjøp fra ulike leverandører av elektronikk, data og mobiltelefon.
- Transaksjoner til å fylle opp forhåndsbetalte kort
- Reise-relaterte transaksjoner til/i land hvor det er stor utbredelse av seksuell utnyttelse av barn. Gjerningspersonene som kjøper nettovergrep reiser ofte til land hvor seksuelle overgrep på barn er mer normalisert. Reiseutgifter – som for eksempel flybilletter, hotell, kortbruk og kontantuttak i slike land kan være indikatorer. Reiseutgiftene kommer gjerne like i etterkant av at det er gjort flere mindre overføringer til mottakere i landet, enten direkte eller gjennom betalingsforetak.

Det er registrert et økende omfang av bruk av kryptovaluta til kjøp av nettovergrep. Flere politidistrikt har i 2021 etterforsket nettovergripere som har betalt med kryptovaluta. I august i 2021 ble en rektor ved en skole i Nordland dømt til seks måneders fengsel for nettovergrep. Mannen kom i Økokrims søkelys etter at EFE hadde mottatt en MT-rapport. Mannen hadde overført penger til flere personer på Filippinene. En nærmere gjennomgang av transaksjonene viste at pengene ble overført til personer som tidligere overgrepssdømte også overført til.

Indikatorer på «grooming»

«Grooming» er hvor en overgriper kontakter et barn på spill, chat eller sosiale media og manipulerer barnet til å møtes eller sende seksualiserte bilder og videoer. Følgende kan være indikatorer på «grooming» med det formål å begå overgrep:

- Gjentatte kjøp og bestilling av opphold på hotell, motell eller lignende i egen by eller i et område nær egen by
- Bruk av flere ulike e-post adresser
- Gjentatte kjøp på butikker som selger typiske ungdoms – eller barneartikler eller steder som man vet er populære blant barn (for eksempel fornøylesparker, lekesentre, godteributikker, lekebutikker o.l.)
- Gjentatte betalinger til online-plattformer og hjemmesider som man vet i stor grad brukes av barn

Indikatorer på produksjon og salg av overgrepsmateriale

- Kjøp hos tilbydere av software for P2P-delingsplattformer for P2P-delning av videoer og bilder, inkludert software for å dele innhold på harddrive direkte over nettet
- Kjøp hos tilbydere av VOIP-kommunikasjonstjenester
- Gjentatte kjøp hos tilbydere av nettsider og hosting
- Flere kjøp hos leverandører av teknisk utstyr og software for fotografi og filming
- Mottak av flere transaksjoner fra ulike avsendere, hvor hver transaksjon utgjør små beløp (gjerne mellom 50 og 1000 kroner), uten at det ser ut til at mottaker har noen relasjon til avsenderne